

СТАНОВИЩЕ

от проф. Йонко Тодоров Йонов, доктор
за дисертационен труд на Благой Йосифов Калпачки
на тема: „Система за диагностика и оценяване при подбор на 13-15
годишни боксьори“
за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

Област на висше образование 1. Педагогически науки
Професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по ...

Благой Калпачки е докторант по програма „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“ към факултета „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“ на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Дисертационният труд е преминал вътрешна апробация и е насочен за публична защита от научния колегиум. Няма допуснати процедурни нарушения.

Актуалността на изследвания проблем се обуславя от необходимостта за непрекъснато усъвършенстване на системата за спортна ориентация и подбор върху основата на комплексни научни изследвания с методи от педагогиката, социологията, психологията и медико-биологическите науки. Основна задача на подбора е всестранното проучване и разкриване на предпоставките и способностите, съответстващи в най-голяма степен на изискванията за ранен спорт. Опитът на докторанта да предложи система за диагностика и оценяване при подбора на 13-15 годишни боксьори е в унисон със съвременните тенденции за приложение на комплексни методики, разкриващи генетически предпоставки и способности, придобити в тренировъчния процес. Темата на дисертацията е актуална и поради

ограничения обем данни за водещи структурни компоненти от физическо и психологическо естество за 13-15 годишни боксьори в нашата страна.

Като научна новост с практическа значимост докторантът разработва и предлага авторски тест за изследване нивото на бързина на реакцията при условията на нарушено вестибуларно равновесие с доказана надеждност и валидност.

Дисертацията е разработена съгласно общоприетите стандарти за структура и съдържание: увод, теоретична постановка, методология, анализ на резултатите, библиография. Общият обем е 239 страници, приложение 20 страници, включващи 47 таблици, 32 фигури, 3 рисунки и 3 графики.

Теоретичната постановка на изследването разкрива сполучливо съвременните тенденции и специфични особености на аматорския бокс. На базата на проучването на голям брой литературни източници – повече от 170, са изведени важни характеристики на бокса, които го определят като спорт с изключителна сложност в кондиционен и координационен аспект. В същото време характеристики, определящи нивото на някои психични свойства и процеси като характер, темперамент, интелект, възприятия, внимание и др., изискват максимална гъвкавост в регулацията на поведението, съобразно конкретната среда. В рамките на 4 параграфа обстойно са изложени основните фактори, определящи ефективността на спортния подбор в бокса. Оценката ми за тази част от труда е много добра, със забележка относно ненужно големия обем.

Хипотезата, целта и задачите са формулирани точно. Обектът на изследването е диагностиката и оценяването при подбора в бокса, а предмет са особености на антропометричния, двигателния и психологическия профил на 13-15 годишни боксьори. В изследването са включени 163 боксьори от 19 клуба. Използвани са подходящи научни методи за събиране и обработване на данни от изследването.

Впечатлява големия брой тестове за измерване на антропометрични показатели – 22, за двигателни качества – 13 и 5 – за психологически.

Докторантът дава подробно описание за всеки тест, както и начина на изпълнение, протоколи и интерпретация на данните. Това дава ясна представа за всеки тест, но разширява ненужно обема на този раздел от дисертацията, още повече, че по-голямата част от тестовете са познати на спортните специалисти.

Анализът на резултатите започва с данните от анкетното проучване сред най-изявените експерти в този спорт – треньорите. Съвършено правилно докторантът се опира на мнението на треньорите при оформяне на визията за съставяне на основните компоненти на системата за диагностика и оценяване при осъществяване на спортния подбор в бокса. Както се вижда и от темата на дисертацията, тези компоненти са свързани с антропометрични данни и такива за физически и психически качества. С многобройни таблици и графики се анализират подробно и задълбочено получените данни от изследването. Особено внимание се обръща не само на описателната статистика, но и на методите на статистическия извод, което изисква да се изследва разпределение, сравняване на величини, дисперсии, групи, разкриване на взаимовръзки и тенденции, имащи значение за изработването на система за диагностика и оценяване при подбора. Извършената от докторанта обработка на данните показва високо ниво на познание в областта на статистиката, както и отлични аналитични компетенции по въпросите на спортния подбор. Направените обобщения и заключения и корелационния и регресионния анализи потвърждават установените и от други автори закономерности относно генетичната детерминираност на различните физически качества и показатели.

Дисертационният труд на Благой Калпачки е сериозно научно практическо и научно постижение за българския спорт. Приложеният

комплексен подход за диагностика и оценяване на психо-физическата подготовка на младите спортисти позволява осъществяването на ефективен подбор на перспективни боксьори за успешна изява в етапите на спортното усъвършенстване и високото спортно майсторство.

Формулираните в края на дисертацията 5 извода са обосновани и произтичат от извършените изследвания. Научните приноси на труда обогатяват възможностите за практическо приложение на системата за диагностика и оценяване за нуждите на спортния подбор не само в бокса, но и в други спортове. Оценявам високо постигнатото от докторанта ниво на професионална компетентност.

Дисертацията и авторефератът съответстват напълно с изискванията и представляват оригинален самостоятелен труд с иновационен характер. По темата на дисертацията са публикувани 3 статии и доклади от научни конференции у нас и в чужбина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обобщената ми оценка за дисертационния труд е изцяло положителна, поради което предлагам на специализираното научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на Благой Йосифов Калпачки в научната област 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по

София, 21.05.2018 г.

Изготвил становището:

Проф. Йонко Йонов, доктор